

Posudek na bakalářskou práci Marka Davida „Telemetrie a sledování pražských zdivočelých holubů (*Columba livia f. domestica*)“

Bakalářská práce M. Davida čítá celkem 156 číslovaných stran a obsahuje 17 obrázků a čtyři tabulky. Zaměřením bezprostředně navazuje na předcházející studie vypracované na katedře ekologie a environmentálních studií Pedagogické fakulty UK, zabývající se bionomií zdivočelých holubů domácích (*Columba domestica*), tedy i nadále aktuálním a bezesporu potřebným tématem.

V úvodu studie autor přehledně vytyčuje tři otázky, na něž se snaží v předkládané práci odpovědět. Podrobná rešerše se soustřeďuje na bionomii druhu, jeho epidemiologický a ekonomický význam a možnosti regulace. Následuje podrobný popis sledované lokality a výstižný přehled použitých postupů. Výsledky jsou ve skutečnosti detailní protokoly výzkumu, zatímco diskuse patří k nejlepším pasážím bakalářské práce. Závěry jsou formulovány stručně a současně výstižně.

Práce je psána nezvykle čtivě, což se u obdobných studií tak často nevidí. Seznam literatury obsahuje celkem 44 tištěných pramenů, 7 internetových zdrojů a dvě ústní sdělení, přičemž autor četl i literaturu publikovanou v roce 2019.

Oceňuji viditelnou pracovitost autora, a to jak při sestavování úvodní rešerše, tak při vlastní terénní práci. Stejně tak je potřeba zmínit jeho úsilí a nasazení, kdy kupř. při odchytu živých holubů pro značení vyzkoušel v krátké době hned několik doporučených metod.

K práci mám následující připomínky a dotazy:

- Musel autor při značení křídelními značkami odchyceným holubům zakrývat hlavu?
- Pokud se autor snažil odpovědět na otázku, z kterých částí Prahy zalétají zdivočelí holubi do Noutonic, kde odchycené holuby značil křídelními značkami, proč je hledal během dne v Praze, kdy měli být právě v Noutonicích? Nebylo by vhodnější sledovat některá holubí hejna před vylétáváním z Prahy do okolí za potravou nebo naopak při návratu zpět na nocoviště?

Další poznámky jsou méně podstatné:

- V anglickém překladu abstraktu se objevují určité nepřesnosti (kupř. správně *monitoring domestic pigeon's movement*, protože sloveso se váže se 4., nikoli 2. pádem; lépe *nest sites* než *nesting locations*, což je typický Czenglish; cíl práce je konkrétní a jedinečný, proto správně *the goal*; oficiální název obce nemůže mít neurčitý člen a před vlastní jméno patří *of*; křídelní značky jsou *wing-tags*; lépe *data gathered by the GPS tracker*; správně *at Noutonice*: jedná se o plochu a počtem obyvatel malou obec apod.).
- str. 8 - jak jsem již uvedl v předcházejících posudcích, debatu o tom, jak vlastně taxonomicky hodnotit domácí zvířata, ukončila v roce 2003 Mezinárodní komise pro zoologickou nomenklaturu (ICZN) tím, že domácí zvířata pokládá za samostatné druhy: holub domácí by tak měl být označován jako *Columba domestica*. Dala tak jednoznačně přednost pojetí, běžnému v USA, protože v Evropě zoologové domácí zvířata tradičně pokládají za formy volně žijících předků. Plemena domácích a hospodářských zvířat nejsou z pochopitelných důvodů i nadále taxonomicky

klasifikována vůbec. V každém případě by měl název taxonu v českém jazyce uvedený v titulu diplomové práce obsahovat jednu z těchto možností.

- str. 9 – při popisu zbarvení zdivočelých holubů domácích bych zmínil epistázi jako klasický příklad genové vazby.
- str. 10 – šlechtěním nevzniklo 350 poddruhů holuba skalního, ale plemen holuba domácího.
- str. 18 – Zkušenosti jak z ČR, tak ze zahraničí opakovaně potvrdily, že vysazování sokolů stěhovavých (*Falco peregrinus*) do městského prostředí jako přirozených predátorů v poměrně krátké době zvyšuje opatrnost ferálních holubů, kteří se navíc mnohem méně zdržují na otevřených plochách a naučí se v určité části dne (brzy ráno, vpoledne) se příslušné části svého domovského okrsku vyhýbat. Nicméně početnost populace holubů sokoli ovlivnit nedokáží.
- str. 18 – k predátorům zdivočelých holubů bych doplnil i výra velkého (*Bubo bubo*), hnízdícího v příměstském prostředí nebo přímo ve městě: u pražských výrů tvořili „věžáci“ významnou položku potravy.
- str. 24 – ve výčtu citované legislativy postrádám zmínku o právních předpisech ČR o ohleduplném zacházení se zvířaty (*animal welfare*), zejména zákonu č. 246/1992 Sb. na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. Je to o to důležitější, že některé nevládní organizace požadují v SRN nebo Spojeném království úplný zákaz kroužkování ptáků, které označují za jejich týrání.
- str. 29 – Z projektů telemetrického sledování ptáků, těšících se značně oblíbě mezi nejširší veřejností, bychom neměli opomenout kampaň Africká odysea, zaměřenou na výzkum tahu čápů černých (*Ciconia nigra*) českými ornitology. Telemetrie slouží i ke studiu prostorového chování volně žijících živočichů.
- str. 49 – změny v potravní ekologii městských holubů během roku mohou souviset s obměnou populace, konkrétně nahrazováním jedinců živících se v městech a nevlétajících do okolní zemědělské krajiny určeným mj. hierarchií v populaci.
- Stejně jako v každé jiné práci tohoto typu zůstaly v předkládané disertaci překlepy, pravopisné chyby, stylistické prohřešky a drobné věcné omyly: kupř. str. 20 a 31 vytypovat.
- Při publikování výsledků práce by bylo vhodné citovat článek více autorů obvyklým způsobem, nepřechylovat cizí ženská příjmení a u internetového zdroje uvést datum, kdy bylo sdělení uveřejněno a v každém případě datum navštívení příslušné webové stránky.

Celkové hodnocení

Marek David jednoznačně prokázal, že se dokáže úspěšně orientovat v poměrně složité problematice a vědecký materiál nejen shromáždit, ale vhodně jej i analyzovat a dedukovat z něj rozumné závěry. Předkládaná studie nejenže splňuje veškeré nároky kladené na bakalářskou práci, ale v řadě ohledů je významně převyšuje. Z těchto důvodů plně doporučuji přijmout hodnocenou bakalářskou práci k obhajobě a klasifikovat ji *výborně*.

V Praze 1. září 2019

RNDr. Jan Plesník, CSc.